

Η Πλατωνική αλληγορία του σπηλαίου.

- Μια ομάδα ανθρώπων ζουν σε ένα σπήλαιο όλη τους τη ζωή, αλυσοδεμένοι σε έναν τοίχο, χωρίς να μπορούν να δουν έξω από το σπήλαιο, ούτε να δουν πίσω τους, όπου βρίσκεται μια φλόγα που φωτίζει τα αντικείμενα που κινούνται και ρίχνει τις σκιές τους στα τοιχώματα του σπηλαίου. Οι φυλακισμένοι αρχίζουν να αποδίδουν αυτά τα σχήματα με όρους και έννοιες, ενώ πιστεύουν ότι οι σκιές αυτές είναι πραγματικές.

Η Απολογία του Σωκράτους.

- Εάν, ενώ πρόκειται εμείς από εδώ είτε να δραπετεύσουμε είτε όπως πρέπει να το ονομάσουμε αυτό, αφού έρθουν και σταθούν μπροστά μας, μας ρωτήσουν οι νόμοι και οι δημόσιες αρχές: πες μου, Σωκράτη, τι έχεις στο νου σου να κάνεις; Κάτι άλλο ή με αυτό το έργο το οποίο επιχειρείς σκέφτεσαι να καταστρέψεις και εμάς τους νόμους και όλη (ανεξαιρέτως) την πόλη όσο εξαρτάται από εσένα; Ή σου φαίνεται ότι είναι δυνατόν εκείνη η πόλη να υπάρχει και να μην έχει καταλυθεί, στην οποία οι δικαστικές αποφάσεις ίσως δεν ισχύουν καθόλου, αλλά ακυρώνονται από τους πολίτες και καταργούνται; Τι θα πούμε, Κρίτων.

Η Αριστοτελική μεσότητα.

- Το «σε σχέση με εμάς» μέτρο είναι η κατάδειξη της υποκειμενικότητας, αφού κάθε άνθρωπος πρέπει να γνωρίζει τα όριά του, για να κάνει τις κατάλληλες επιλογές που αρμόζουν σε αυτά. Άλλη ποσότητα φαγητού θα φάει ένας μικροκαμωμένος άνθρωπος που δε γυμνάζεται εντατικά κι άλλη ένας μεγαλόσωμος που επιδίδεται εντατικότερα σε γυμναστικές ασκήσεις. Η αυτογνωσία παρουσιάζεται ως απαραίτητη προϋπόθεση για την αναζήτηση της υποκειμενικής μεσότητας. Ο άνθρωπος που δε γνωρίζει τον εαυτό του είναι αδύνατο να πάρει τις σωστές αποφάσεις, καθώς αγνοεί το μέτρο που του αρμόζει.

Η έννοια του Λόγου.

- Η φύση αντικαταστάθηκε από το κράτος
- Οι φυσικές ισορροπίες από τους νόμους
- Ο Άνθρωπος ως λογικό όν πρέπει να εξισορροπήσει μέσα στην πόλη ανάλογα με τις αρετές και το ορθώς πράττειν.

Μάρκος Αυρήλιος: τα εις εαυτόν.

- Έχε υπόψιν σου ότι όλα τα λογικά όντα συγγενεύουν μεταξύ των και ότι είναι μέσα στην ανθρώπινη φύση το ενδιαφέρον για όλους τους ανθρώπους...

Η συμπάθεια στην Αντιγόνη.

- ..ου τοι συνέχθειν αλλα συμφιλείν έφυν (δεν γεννήθηκα να μισώ αλλά να αγαπώ)...

Επίκουρος.

- Ο Επίκουρος δίδαξε ότι η ηδονή (ή αλλιώς ευχαρίστηση) και ο πόνος είναι το μέτρο για το τι πρέπει να προτιμούμε και τι να αποφεύγουμε. Μια ηδονή, για τον Επίκουρο, είναι ηθικώς θεμιτή και πρέπει να την επιδιώκουμε, εφόσον αποτελεί μέσο διασφάλισης της κορυφαίας ηδονικής κατάστασης, που δεν είναι άλλη από την ψυχική μας ηρεμία. Ακόμα και ο πόνος, εάν ορισμένες φορές μας βοηθάει στην κατάκτηση της ψυχικής μας ηρεμίας, αποκτά θετική σημασία. Στο πλαίσιο της μετριοπαθούς μορφής του ηδονισμού, το κριτήριο επιλογής μεταξύ των ηδονών δεν είναι πλέον ποσοτικό, δηλαδή η έντασή τους, αλλά ποιοτικό.

Η Στωϊκή φιλοσοφία.

- Κατά φύσιν ζήν
- Ακολουθία του Λόγου της Ειμαρμένης
- Αταραξία
- Ο κόσμος ως κοινή οικία του Λόγου
- Ο Λόγος ως Πρόνοια, ο απόλυτος προορισμός
- Η Αταραξία πίσω από την πίστη του τελείου σκοπού.

Επικούρεια φιλοσοφία.

- Ο Επίκουρος και η θεωρία του στρέφονται σε έναν ηθικολογικό χαρακτήρα της φιλοσοφίας. Στόχος του ήταν η αναζήτηση των αιτιών της ανθρώπινης δυστυχίας και των εσφαλμένων δοξασιών που την προκαλούν, όπως για παράδειγμα η δεισιδαιμονία, ώστε να υπάρξει η αντιπρόταση για την προοπτική μιας ευχάριστης ζωής (ΖΗΝ ΗΔΕΩΣ), που για την επίτευξή της ο Επίκουρος προσέφερε ξεκάθαρες φιλοσοφικές συμβουλές. Το ζην ηδέως επιτυγχάνεται με την απουσία του πόνου και φόβου και με τη βίωση μιας ζωής αυτάρκους, περιβαλλόμενης από φίλους.

Η Επικούρευτα φιλοσοφία.

- Ηδέως Ζήν
- Γνώση της ατελεύτητης ροής των ατόμων
- Αταραξία
- Κατανόηση ότι ανήκουμε σε μία συνεχή ροή (αντίθεση με τη σημερινή ακινησία του κόσμου).
- Κατανόηση μιάς ζωτικής αρχής που συνέχει τα πάντα, η ηδονή της συμμετοχής στην κοινή οντολογική πορεία.

Η Ελληνιστική εποχή.

- Η πρώτη οικουμενικότητα
- Η πρώτη οικουμενικότητα του Λόγου
- Ο απίστευτος συγκρητισμός
- Η ανάδυση της κοινής έλλογης Φύσης
- Η θεμελίωση των κοινών ανθρωπίνων επιδιώξεων.

Ο πρώτος ογκομεντικός

Εαυτός:

- Πλέουμε περίπου τριακόσια στάδια και αγκυροβολούμε σε ένα μικρό και έρημο νησί. Αφού μείναμε στο νησί πέντε ημέρες, την έκτη ξεκινάμε και την όγδοη διακρίνουμε πολλούς ανθρώπους να τρέχουν εδώ κι εκεί στο πέλαγος, οι οποίοι έμοιαζαν μ' εμάς σε όλα και στη μορφή του σώματος και στη σωματική διάπλαση εκτός από τα πόδια μόνο· γιατί αυτά τα έχουν κατασκευασμένα από φελλό· γι' αυτό το λόγο μάλιστα, νομίζω, και αποκαλούνται Φελλόποδες. Απορούμε λοιπόν βλέποντάς τους να μη βουλιάζουν αλλά να μένουν πάνω από τα κύματα και να βαδίζουν χωρίς φόβο. Και αυτοί πλησιάζουν, μας χαιρετούν στα ελληνικά και μας λένε ότι βιάζονται (να φτάσουν) στη Φελλώ, την πατρίδα τους. (Λουκιανός).

Σύγκριση με τη σημερινή ψηφιακή οικουμενικότητα:

Το ζητούμενο:

- Το ζητούμενο είναι ο εαυτός μέσα από τις οικουμενικότητες.
- Ο Ελληνιστικός Εαυτός:
- Χαμένος
- Λογικά προσδιορισμένος
- Ποιος θέτει τα όρια του Λόγου;

Ο ψηφιακός Εαυτός...

- Στην ψηφιακή οικουμενικότητα:
- Ο χαμένος Εαυτός
- Προσδιορισμένος από την ψηφιακή τεχνητή νοημοσύνη
- Ποιος την κατευθύνει;

Κ. Καβάφης: ο Ηγεμών...

Άρесе γενικώς στην Αλεξάνδρεια,
τες δέκα μέρες που διέμεινεν αυτού,
ο ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης
Αριστομένης, υιός του Μενελάου.
Ως τ' όνομά του, κ' η περιβολή, κοσμίως, ελληνική.
Δέχονταν ευχαρίστως τες τιμές, αλλά
δεν τες επιζητούσεν• ήταν μετριόφρων.
Αγόραζε βιβλία ελληνικά,
ιδίως ιστορικά και φιλοσοφικά.
Προ πάντων δε άνθρωπος λιγομίλητος.
Θάταν βαθύς στες σκέψεις, διεδίδετο,
κ' οι τέτοιοι τόχουν φυσικό να μη μιλούν πολλά.

Οι δύο εαυτοί: το φαίνεσθαι και το Είναί.

- Άλλα ανθρωπάκια σε μακρινές χώρες μελέτησαν διεξοδικά τον πόθο σου να είσαι σκλάβος του καθενός. Κι αυτό τους δίδαξε πώς να γίνονται μεγάλα ανθρωπάκια, με τη μικρότερη νοητική προσπάθεια. Τούτα τα μεγάλα ανθρωπάκια δε γεννήθηκαν σε επαύλεις· αναδύθηκαν από τις δικές σου τάξεις. Πείνασαν, όπως κι εσύ. Υπέφεραν, όσο κι εσύ. Ανακάλυψαν έναν ταχύτερο τρόπο να αλλάζουν αφέντες. Επί εκατοντάδες χρόνια αληθινά μεγάλοι διανοητές έκαναν ανυπολόγιστες θυσίες. Αφιέρωσαν το νου και τη ζωή τους για να σου εξασφαλίσουν την ελευθερία και την ευημερία σου. Ε, λοιπόν, τα ανθρωπάκια που αναδύθηκαν από τους κόλπους σου, ανακάλυψαν πως δε χρειάζεται να καταβάλει κανείς τόσο κόπο και μόχθο. Εκείνο που κατόρθωσαν, μετά από δοκιμασίες και σκληρό πνευματικό αγώνα πολλών χρόνων, οι αληθινά μεγάλοι διανοητές, αυτοί κατάφεραν να το καταστρέψουν σε λιγότερο από πέντε. (Βίλχελμ Ράιχ, άκου ανθρωπάκο...).

Η λογική σκλαβιά...

- Ο Λόγος είναι η κοινή αρχή, αλλά έναντι του Λόγου ο Εαυτός αντιλαμβάνεται όσα του επιτρέπουν, η διαβάθμιση από το Θεό έως τους ανθρώπους προκαλεί τη διαβάθμιση της Αληθείας σε φαινομενική και πραγματική. Το πρόβλημα της Ελευθερίας της Βούλησης.

Ο Θεός Άνουβις.

- Το παράδειγμα της κυρίας που ήθελε να γνωρίσει τον σκυλόμορφο Θεό (Λουκιανός): το πρόβλημα της γνώσης ως πίστης και πειθώ.

Οι διδαχές του Πλουτάρχου. Η πολλαπλασιαστική παιδεία.

- Εγώ ήδη είδα μερικούς πατέρες /γονείς στους οποίους η μεγάλη αγάπη για τα παιδιά τους έγινε αιτία να μην τα αγαπούν. [...] Επειδή, λοιπόν, βιάζονται να αριστεύσουν τα παιδιά τους όσο το δυνατόν πιο γρήγορα σε όλα, τα υποβάλλουν σε υπέρμετρους κόπους, τους οποίους (εκείνα) αφήνουν στη μέση, επειδή κουράζονται, και μάλιστα δεν προσλαμβάνουν τη μάθηση με θετική διάθεση, επειδή πιέζονται από όσα κακά παθαίνουν. Γιατί, όπως ακριβώς τα φυτά με το λίγο νερό τρέφονται αλλά με το πολύ πνίγονται, με τον ίδιο τρόπο η ψυχή αναπτύσσεται, όταν υποβάλλεται σε μετρημένους κόπους, ενώ με τους υπερβολικούς βυθίζεται. Πρέπει, λοιπόν, να δίνουμε στα παιδιά ανάσες από τους συνεχείς κόπους, με το να έχουμε υπόψη μας ότι ολόκληρη η ζωή μας διαιρείται σε ανάπαυση και σε προσπάθεια.

Η Παιδεία τι σημαίνει;

- Πνευματικό λόγο
 - Ηθικές δεξιότητες
 - Εύρος προς τους Άλλους (υποχώρηση της Φύσεως ως συμπαντικές δυνάμεις).
-

Ισοκράτους, προς Νικοκλέα.

- Όσον αφορά εμέ, εσκέφθην ότι τούτο θα ήτο το ωραιότατον δώρον και χρησιμώτερον και κατ'εξοχήν αρμόζον και εις εμέ να το δώσω και εις σε να το λάβης, δηλ. αν ήθελον δυνηθή να καθορίσω ποία έργα αν επιθυμής και ποία αν αποφεύγης θέλεις άριστα διοικήσει την πόλιν σου και ασκήσει την βασιλικήν εξουσίαν. Διότι πολλά είναι εκείνα που συντελούν εις την μόρφωσιν των εκτός της αρχής, προ πάντων μεν το ότι δεν ζουν βίον τρυφηλόν, αλλ' αναγκάζονται καθ' εκάστην ημέραν να σκέπτονται διά τα μέσα της συντηρήσεώς των.

Η απώλεια της αυτάρκειας.

- Κατά τον Αριστοτέλη, η ηθική συγκρότηση του ατόμου επιτυγχάνεται στο κατάλληλο περιβάλλον, εντός του οποίου αναπτύσσονται οι αρετές, και αυτό δεν είναι άλλο από το περιβάλλον της πόλης, δηλαδή της τέλει κοινωνίας. Η πολιτική δραστηριότητα, όπως και κάθε άλλη ανθρώπινη δραστηριότητα, στοχεύει σε κάποιο αγαθό και αυτό είναι ολικό και υπέρτατο, διότι και η πόλις είναι το σύνολο των τελείων ενεργημάτων του ανθρώπου και της κοινωνίας. Το σκοπούμενο αγαθό πρέπει να είναι κοινό για το άτομο και την πόλη και συνίσταται στην «κατ'αρετήν» διαβίωση, που εξυψώνει τους πολίτες σε πνευματικά όντα και τους οδηγεί στην «εὐδαιμονία» και αυτάρκεια.

Η εργαλειοποίηση του Λόγου.

- Νούς
- Θεός
- Πολιτικός Ηγεμών
- Επιστήμονας
- Τεχνοκράτης
- Ο Είς και οι πολλοί.

Η δυνητική αυτάρκεια.

- Η φορολογία είναι η επιβολή υποχρεωτικών φόρων υπέρ του κράτους. Τα κρατικά έσοδα μέσω των υποχρεωτικών φόρων των φυσικών προσώπων (πολιτών) και νομικών προσώπων αποτελούν στη σύγχρονη οικονομία την σημαντικότερη πηγή των δημοσίων εσόδων. Ο αντικειμενικός σκοπός της φορολογίας είναι τριπλός: αφενός μεν η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών, κατά την δημοσιονομική πολιτική, αφετέρου η ενίσχυση ή σταθεροποίηση της οικονομικής ανάπτυξης, που αφορά την οικονομία γενικότερα, και τέλος η ανακατανομή του πλούτου που αφορά την κοινωνική οικονομία για άμβλυνση των ανισοτήτων.

Η ανθρώπινη νοητική και συναισθηματική διχοτόμηση.

- Μάρκος Αυρήλιος: « Δεν είναι ο πόνος για το χέρι ούτε για το πόδι αντίθετος προς την φύση όταν το πόδι και το χέρι εκτελούν το έργο το δικό τους. Έτσι ούτε για τον άνθρωπο εφ'όσον είναι άνθρωπος ο πόνος είναι αντίθετος προς τη φύση του όταν ο άνθρωπος εκτελεί τα έργα του που ταιριάζουν στη φύση του. Έτσι λοιπόν δεν είναι αντίθετος προς τη φύση του , δεν είναι κακός.

Χαρά και πόνος...

- Επειδή δεν κάνουμε όσα εμείς θέλουμε έχουμε ταυτίσει τη δουλεία με τον πόνο, με τη χαρά έχουμε ταυτίσει όσα εμείς θέλουμε να πράξουμε, έστω και αν αυτά πολλές φορές απαιτούν πολλές θυσίες (η ορειβασία κ.λ.π.). Η έννοια των πολλών Εαυτών.